

Skal kommunerne have mere indflydelse på hjemløses liv?

Regeringens hjemløseudspil

Regeringens hjemløseudspil viser gode tanker. SAND – De hjemløses landsorganisation er dog bekymrede over den øgede kommunale indflydelse og effekten på hjemløses ret til selv at vælge hvordan og hvor de vil bo.

Hjemløse har ikke haft de bedste og fleste valgmuligheder i livet. Men i mange år har de haft muligheden for selv at vælge hvilket herberg de ville gå til, når nøden var størst. Hvis der var plads, kunne man komme ind og få akut hjælp. I regeringens hjemløseudspil lægges der op til at kommunerne gives større indflydelse på hvor den hjemløse skal opholde sig.

Ved at give kommunerne udskrivningskompetence, dog under forudsætning af at der er lavet en handleplan, anvist en bolig

og tildelt bostøtte, giver man også kommunerne endnu større mulighed for at tvinge hjemløse til noget de ikke selv ønsker. Alt for mange hjemløse har i forvejen ikke stor tillid til at kommunerne vil dem noget godt. De er vant til at få 'nej' til den hjælp de efterspørger. Omvendt kan de ikke sige 'nej' til at flytte i en bolig, kommunen anviser dem, hvis er der Housing First-inspireret bostøtte med i pakken. Et 'nej' betyder at man bliver smidt ud af boformen og ikke er velkommen igen i en rum tid.

Omvendt kan de ikke sige 'nej' til at flytte i en bolig, kommunen anviser dem, hvis er der Housing First-inspireret bostøtte med i pakken. Et 'nej' betyder at man bliver smidt ud af boformen og ikke er velkommen igen i en rum tid.

Regeringens udspil baseres på, at kommunerne tager ansvar for hjemløse. I SAND har vi grund til at frygte, at det ikke er tilfældet. Ankestyrelsens undersøgelse af "Kommunernes arbejde med at sikre boliger til borgere i hjemløshed" viser med al tydelighed, at kommunerne ikke står klar med en bolig til hjemløse, der ønsker at flytte i en. 60 procent af beboerne vil, ifølge lederen af boformens vurdering, i egen bolig. 24 procent vil gerne i en anden type boform.

De fleste af disse vil på et §107 tilbud (16 procent), hvor du kan få mere støtte end du kan på et herberg og en del (8 procent) vil gerne have et § 108 tilbud, som er et alternativt plejehjem, hvor man efter et langt liv i hjemløshed kan få lov til at have et forbrug af alkohol eller stoffer og få omsorg og pleje. Hidtil har kommunerne ikke leveret hverken boliger eller tilstrækkeligt med andre typer boformspladser, som kunne tage presset fra herberg og forsorgshjem (§ 110 boformer). Hvorfor skulle de så gøre det nu? Socialministeriet ved godt, at kommunerne vægrer sig ved at anvise folk en dyrere plads med mere støtte som § 107 og § 108 typisk er. Derfor lægges der også op til, at kommunerne får statsrefusion på § 107, som ligesom § 110 er en midlertidig boform. § 108 er til

længerevarende ophold, som i praksis betyder permanent, hvorfor den ikke får samme mulighed for statsrefusion. Egentlig meget fornuftigt. Men det er jo ikke ensbetydende med, at kommunerne pludseligt etablerer flere af den slags tilbud. Efterspørgslen har været der i årevis og har betydet at alt for mange hjemløse har haft et meget længere ophold på et herberg end nødvendigt. Desværre har der udviklet sig en fortælling om, at det er herbergerne der holder for længe på hjemløse. Og det er meget langt fra sandheden. I de sidste 5 år har vi i SAND oplevet flere og flere herberg, der i forbindelse med indskrivningen af en hjemløs, skal sikre sig at hjemkommunen, dvs. betalingskommunen, giver en betalingsgaranti for borgerens ophold. Vi har også oplevet kommuner, der beder et herberg om at udskrive en hjemløs, fordi de ikke vil betale for opholdet. Ved at give kommunerne indflydelse på udskrivningen fra herberget, vil man give dem endnu mere blod på tanden i forhold til også at bestemme hvem der i første omgang skal indskrives.

Socialministeriet har tænkt på udskrivningen fra herberg til egen bolig, men har kun lagt op til at det er typen af bostøtte den hjemløse kan klage over. Men ikke boligen. Så alle de hjemløse, der ikke ønsker at flytte tilbage til en kommune, f.eks. fordi de har alt for mange dårlige oplevelser derfra eller fordi de har fået et liv og et netværk i den nye, de kan ikke klage. Man tilsidesætter på den måde hjemløses ønsker for at bosætte sig bestemte steder – eller i hvert fald den kommunale håndsrækning til at gøre det. Men endnu værre, man giver kommunerne en oplagt mulighed for at få hjemløse ud af herberget uden at give dem lige netop det hjemløseudspillet gerne vil: Egen bolig med den støtte, der er nødvendig for at få et godt liv.

Hjemløse havner i stedet på gaden og har mistet "retten" til at få en plads på herberget fordi de ikke synes den bolig kommunen vil have dem i, er velegnet til dem.

Hjemløse havner i stedet på gaden og har mistet "retten" til at få en plads på herberget fordi de ikke synes den bolig kommunen vil have dem i, er velegnet til dem. Hjemløse skal sikres bedre rettigheder hvis vi skal sikre at kommunerne tager deres ønsker og behov seriøst. I den forbindelse er det oplagt at give hjemløse frit valg på bostøtte. Det vil betyde, at de vil kunne vælge at få bostøtte fra den boform de har været indskrevet på, hvor de allerede har opbygget en god relation, i stedet for at få bostøtte fra det kommunale system, som de måske ikke har det bedste forhold til.

Udspillet på både boligområdet og hjemløseområdet har smidt flere ting op i luften og har gode intentioner med det. Lad os benytte lejligheden til at få lavet et mere velfungerende system, der også styrker retssikkerheden for hjemløse og sikrer at det er deres ønsker og behov der tilgodeses – og ikke kun kommunens.